

Primorski List

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in oznanila sprejema upravništvo v Gorici na Placuti št. 12. ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Boj na celi črti - torej prijatelji pozor!

Na Goriškem se je naglo izvršila ločitev med liberalno in katoliško stranko. V veliki meri je to zasluga Gabrščekova, ki ne pozna v nobeni reči zmerne besede. Tako odločno, brezobzirno in — recimo naravnost — pobalinsko ne piše noben nam znan časopis v nobenem jeziku, ko „Soča“. Zato pa se je ločitev tako naglo izvršila. Ločitev je pa tudi taka, da liberalna stranka — vsaj po „Soči“ moramo tako soditi in ona je zdaj merodajna, kakor kažejo dejanja, — odklanja vsako poravnavo, vsak kompromis, vsako premirje z nami. Liberalci nastopajo tako, da hočejo biti sami gospodarji v vseh vprašanih javnega življenja: v deželni in državni zbor hočejo spraviti same svoje privržence, ravno tako v vse tudi najmanjše, občinske zastope in v vsa narodna društva; nasprotni hočejo uničiti vsak pojav kat. mišljenja v javnosti, celo bratovščine in misijone, a koliko bolj politična in socialna društva; v narodnem gospodarstvu stoje na stališču dr. Tavčarja in dr. Mraulagga — in so napovedali boj zadržni organizaciji. Oni sami morajo imeti v rokah vse posojilnice, oni sami voditi obrtnike in trgovce, oni sami morajo biti vse, vsi drugi nič! Aut — aut! Ali si — ali nisi! — Te besede so gola resnica. Iz vsake „Soče“ odmeva le en glas: s kamenjem, s polenom, z revolverjem po vsakem človeku, ki bi se drznil imeti druge misli, ali ki bi sploh hotel kaj veljati v javnosti. Vse in vsi morajo pod trde pete narodno-naprednih voditeljev, potem mir v deželi — mir ko na grobeh!

Tej odločnosti nasproti stoji veliko število odličnih mož ali žal, da je med njimi mnogo neodločnih, ki bi radi kmalu in brez načelnih preprirov prišli do zmage in do miru. To pa je čisto prazno upanje. Zdaj je nepovedan boj in kedor hoče javno delati, mora v boj.

Zato kličemo svojim somišljenikom in sploh vsem, katerim je katoliško ime sveto: pripravite se na boj na celi črti! V ta namen oglej si vsaki nasprotnike, koliko jih je, kateri so, kaj delajo in kako se organizujejo. — A še bolj skrbno oglej si vsak svoje prijatelje in je pripravi na boj in na delo za več let, ker nasprotniki so zdaj še precej pri moči, od kar so vdobili na razpolaganje blagajnico Ljudske Posojilnice, pri kateri imajo odprt kredit do svote rezervnega zaloga in vsakotnega dobička... — brez nadzorstva! — Marsikateremu se bo težko zdelo odločiti se za ločitev v vseh društvih i. t. d., ali drugače ni mogoče, ker, če sami ne pojdemo iz nevtralnih društev, oziroma če ona društva ne pridobimo za svoja načela, nas bodo nasprotniki

LISTEK

Štiri rimske patrijarhalne cerkve.

(Piše I. K.)

Slovenski romarji smo v Rimu občudovali veličastvo in krasoto cerkv. Kar strmeli smo, da morejo ljudje sezidati take stavbe, ki so tukaj na zemlji podoba nebes. Marsikateri romar se je izrazil, da kaj takega sezidati je bilo mogoče le nekdanj, ko so bili ljudje v vsakem oziru boljši ko zdaj; k danes so ljudje premalenkosti, da bi se lotili tako veličastvenih stavb. Da, tudi jaz deloma tudi temu pritrđim. Ljudje sami na sebi, naj bodo že sedajni ali nekdanji, bi ne bili nikoli tako nebeskih bramov postavili brez papežev, božjih namestnikov na zemlji. Papeži so navdahnili ljudem misel in jih navduševali, ljudje so zidali. Brez namestnikov božjih bi se ljudje nikdar ne povzdignili iz materialne zemlje k nebesom. To se je godilo nekdanj, to se godi še danes in se bo vedno godilo. Priča nam cerkev sv. Pavla zunaj mesta, ki se je zidala v tem stoletju in se še vedno zida, priča nam tudi versko življenje, ki se je začelo posebno pod sedanjim papežem razvijati.

Lepoto rimskih cerkva je izrazil nemški

vrgli iz društev se sramoto. Kdor torej noče sam, bo moral po sili, kdor noče drugih metati, njega bodo drugi vrgli in pohodili.

„Aut — aut: ali smo, ali nismo, ali si naš, ali nisi“ — to načelo so si postavili naši liberalci, tega se moramo tudi mi držati, če nam je drago ali ne. —

Čitatelji nas bodo vprašali: kedaj bomo mi s tem načelom začeli, saj nasprotniki delajo vže več ko pol leta tako? Kedaj preidemo od teorije do dejanja? Ali bomo vedno cincali in šepali na dve strani? Ali ni vže to malo častno, da nas morajo vselej nasprotniki prisiliti, da se mi sploh zganemo in organizujemo?

Na taka in podobna vprašanja odgovorimo z dejanjem in kot prvo dejanje bodi „Centralna Posojilnica“, katero vstanovimo načelno kot svoj zavod proti liberalcem, kot središče zadržne organizacije proti kapitalistični stranki. Pri tem prvem koraku pokažimo vsi v dejanju, da smo sprejeli boj, katerega so nam nasprotniki vsilili. Torej veljaj neizprosno pravilo: ali so zavodi naši, tedaj smo zraven, ali niso naši, tedaj si ustvarimo svoje ne le v mestu ampak v celi deželi. Liberalcem ne smemo dajati niti mezinca, ker sicer nam celo roko odtržejo. Abstinence ali nevedelžbe pa sploh ne sme biti, ker samo izstopiti iz društev, iz zadrug in njih odborov, a potem nič novega ne ustvariti, se pravi puško v koruzo vreči in izpostavlja se nasprotnikom v posmeh.

Torej somišljeniki: V boj in na delo, ako nočete, da vas liberalci ne zakopljejo v sramoto!

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor. V zadnjem tednu je imel državni zbor tri seje. A pri vseh teh sejah niso mogli rešiti poslanci ene točke dnevnega reda radi česke obstrukcije. Vladina stranka je hotela po sili prepričati Čeha, da morajo opustiti obstrukcijo. A trdi ko skala so bili česki poslanci. Zato je vlada poslala poslance domov s pripombo, da jih skliče zopet 6. junija. Vlada je stavila veliko upanja v to zasedanje, a zastoj. Upala je, da se bodo nemškega jarma navajeni Čehi zadovoljili z drobtinami, katere jim je veliko-dušno (?) donudila v svojem jezikovnem načrtu. A česki narod je zaveden in hoče imeti ednakopravnost ali nič in se ne uda nemškemu nasilstvu, ker bi s tem pripoznal vrhovno oblast Nemcev v Avstriji. To prepričanje prodira tudi v ostalih slovanskih političnih krogih bolj in bolj, ker, dasi je obstrukcija ravno avstrijskim Slovanom v neizmerno škodo, vendar ne obsojajo postopanja českih poslancev. Boj, ki ga bijejo Čehi proti nemškemu nasilstvu je važen za vse Slo-

pesnik Šiler v pesniški obliki: „Krasnejše ko mi na severu, prebiva ob angeljskih durih berač, ker gleda večnoedini Rim. Obdaja ga nebeske lepote raznoliki odsvit, kjer drugo nebo, sv. Petra predni hram, dviguje se v nebo.“

Najveličastnejše zidanje na celem svetu je vsekako cerkev sv. Petra. Kdor pogleda na gorstasto kupolo te cerkve, mora priznati, da je sv. Petra cerkev tempel vseh templov.

Toda izmed 352 rimskih cerkva tekmujejo, kar tiče lepote in veličastva, tri cerkve s cerkvijo sv. Petra; te so: cerkev M. D. Snežnice (S. Maria Maggiore), sv. Janeza v Lateranu, in sv. Pavla zunaj mesta. Da so papeži ukazali v zadobljenje odpuškov sv. leta ravno te štiri patrijarhalne cerkve obiskati, so gotovo tudi s tem namenom storili, naj bi se verniki navduševali ob krasoti in veličastvu teh cerkv, ki so posvečene ravno tistim sv. osebam, ki so bile s pravim nevidnim poglavarjem sv. kat. cerkve, z Jezusom Kristusom, v posebni zvezi.

Marija preč. Devica in deviški sv. Janez sta bila vedno v ljubezni združena z Jezusom, ter sta vzor tistih vernikov, ki so vsikdar zvesti ostali B. Odrešeniku, ter ga niso nikoli žalili z grehom. Sv. Peter in Pavel sta pa vzor spokornim grešnikom. Sv. Peter je podoba onim slabotnim kri-

vane Avstrije, ker v njem se mora odločiti ali velja Slovan v Avstriji toliko, kakor Nemec ali ne. V nebo upijoča krivica in ob enem tudi največja neumnost bi bila, ako bi se Slovani radi gmotnih koristi zjedini z Nemci v boju proti svojim bratom Čehom. Tudi vlada je izprevidela, da Slovani niso več tako zaspani kakor nekdanj in da se ne more naslanjati nanje v boju proti česki obstrukciji. Zato se zdaj trudi, da bi se rešila česke obstrukcije do 6. junija, a dokler bo gledala skozi nemško steklo jezikovnega uprašanja, ni upanja, da bo jasno videla!

Italija. Tudi v Italiji je parlamentarno delovanje popolnoma nemogoče. Vlada je razpustila državni zbor in razpisala nove volitve. Kakšen pa bo uspeh? Ničla! Preveliki so grehi zjedinenje Italije in teh se je dosti nabralo v 30. letih. „Bog ne plača vsako soboto“, pravi star pregovor, a kedar plača, plača pošteno! Zdaj pa se bliža za grešno Italijo dan plačila! Katoliška Italija je nehvaležna hči, ki je vrgla svojega očeta, rimskega papeža, iz hiše, zato bo na njej vedno roka Božja!

Revolucija v afriški državi Maroko.

Ni še končana vojska v južni Afriki in že se govori o novi afriškanski vojski radi arabskega cesarstva Maroko. Ta država je sosednja Španiji in francoskim posestvom v Afriki. Francozi so pred kratkim zasedli del te države, ki je bil več let ločen od Maroka in samostojen. Zdaj mislijo ondotni mohamedanci, da je prišla ugodna priložnost, da se maščujejo nad Francozi, katere sovražijo čez vse. Podpirata jih Španija in Anglija: Španija, ker je zavidna Francozom radi velikanskih posestev v Afriki, Anglija pa, ker misli, da je gospodarja celega sveta. Sultan se drži zmerno in je za mir, a ljudstvo se mu upira in zahteva vojsko proti Francozom. — Angleži imajo tudi dosti opravila s zamorci v svojih posestvih v deželi Ašanti. Upor proti Angležem se razširja v ondotni naselbini vedno bolj in Angleži so v največji nevarnosti, da jih zamorci pomore, ker imajo tam le malo vojakov.

Vojska v južni Afriki.

Angleži so zmage pijani. Angleški nadvojvoda prodira proti Transvaau. K temu se je razširila vest, da so Angleži osvobodili Mafeking in vse Bure s topovi ujeli. A ne verjamemo še angleškim poročilom. Res je, da je Burov prav malo v primeri z Angleži. Res je tudi, da se jim ni posebno dobro godilo v zadajem času. A vemo, da so bila do zdaj tla jako neugodna Burov, kateri se najraje bojujejo v hribovitih krajih. A zdaj se bodo razmere zopet predrugačile. Angleži morajo stopiti v bregovite kraje, v domovino Burov. Mogoče je torej, da se usoda vojske zopet obrne Burov v korist, ki se

stijanom, katere je sicer zmagala prevelika skušnjava, pa so se potem toliko bolj goreče oklenili svojega Boga, ter postali se svojim zgledom stebri resnice. Sv. Pavlu pa so podobni tisti, ki so bili izgojeni v posvetnem duhu in učenosti, ki napiljuje, pa brž, ko so z milostjo božjo spoznali resnico sv. vere, so postali njeni stanovitni in goreči zagovorniki.

Vsak romar, tu ne mislim tistih le po imenu kristjanov, ki pridejo v Rim le zato, da pasejo svojo radovednost, ampak tiste, ki se v spokornem duhu vdeležujejo milosti sv. cerkve, vsak romar tedaj najde v ednem ali drugem vatrou teh štirih cerkva svojega uzornika, in po tem bo morebiti povelečeval lepoto edne ali druge cerkve pred drugimi. Drugače res ne ve, kako bi razsodil. Kolikor sem jih do zdaj prašal, katera teh cerkva mu je bila najbolj všeč, še vsak mi je odgovoril: Ena lepša ko druga. Dalje prih.

Bogotajec na morju.

Znani socialist Ravacol, Francoz, ki je bombe metal v zbornici, je rekel duhovnu, preden mu je rabelj glavo odseknil: „Če sem bil jaz veroval v Boga, nisem bil tega storil, kar sem storil!“

bojujejo za pravično stvar. V zadnjem hipu smo zvedeli da se je razširila vest, da prosijo Buri Angleže za mir. To se nam zdi jako verjetno, ker so Buri to že večkrat storili, a to ni še dokaz, da so Buri premagani!

Goriška grofija.

I.

12. aprila tekočega leta so se dopolnile štiri stotine let, odkar je umrl v Liencu Leonhard, zadnji iz rodu grofov, ki so do tačas bili gospodarji naši goriški deželi. Važen dogotek za našo domovino! Zakaj odsihmal se je združila s kronovinar: habsburške vladarske hiše, in sicer po pravicah sorodstva in večkrat obnovljenih pogodb.

Tisti čas je vladal habsburške dežele cesar Maksimilijan I., potomec cesarja Alberta I. in Elizabete, ki je bila hči Majnharda IV., tirolskega in goriškega grofa. Že o piliki tistega zakona so se bili avstrijski vojvode in goriški grofi za slučaj, ako bi ta ali oni rod izumrl, zastran nasledbe pogodili med seboj tako-le: kadar bi avstrijski vojvode ne imeli več moških potomcev, bi jim sledili grofi v gospodstvu kranjskem, nasprotno pa, kadar bi izumrl moški rod grofov, bi jim sledili vojvode v grofovini goriški in v koroški palaciji.

Ta pogodba se je poslej večkrat obnovila. In tako je Maksimilijan po Leonhardovi smrti brez odloga odpravil tri pol-lance, visoke dostojanstvenike in zveste in vdane svetovavce, da bi grofovino v njegovem imenu prejeli v posest.

V ta namen so se zbrali teden po smrti grofa Leonharda, — bilo je velikonočni ponedeljek 20. aprila, — goriški stanovi, da bi se poslancem novega gospoda poklonili in jim prisegli zvestobo. Goriški stanovi so se tačas sestavljali iz zastopnikov plemenitih rodbin, iz odličnih meščanov in iz predstavnikov občin z dežele. Stanovi so se novega gospoda tembolj veselili, čim je bil močnejši in slavniji. 20. aprila je bilo izdano pismo, s katerim je bil Maksimilijan priznan za deželnega kneza.

Cesarjevi predstavniki so stanovom zagotovili v gospodarjevem imenu varščino starih deželnih navad in pravic; vendar so se stanovi odpravili ter šli v Avgsburg, da bi Maksimilijanu osebno poklonili pokorščino in naravnost od njega prejeli potrjenje svojih pravic. Poslednji želji je novi knez ugodil z naredbama od 21. rožnika in 29. mal. srpana 1500. Drugi odlok je bil izdan za trg Kormin.

Cesar je imenoval, ne izpremenivši stare vladne oblike, za glavarja grofovini Andreja grofa Lichtensteina ter je ukazal bolje utrditi važni Goriški grad. Ta je cesarju dobro služil v vojni z Benežani, s katerimi se je bil kmalu potem zavejščil. Dalje prihodujče.

NOVICE.

Slovesno proglašenje svetnikom. Danes, v dan veselega praznika Vnebohoda našega gospoda I. Kr., je rimski papež v cerkvi sv. Petra v Rimu slovesno proglasil svetnikom Janeza de la Salle in sestro reda sv. Augustina Rito da Cascia. Sveti Janez de la Salle, ki je bil rojen na Francoskem 30. aprila 1651, je ustanovitelj reda šolskih bratov, katere imamo tudi v Gorici v slov. Alojzijevišču. Priprave za slovesno proglašenje so se v cerkvi sv. Petra vršile že v času, ko so bili naši remarji v Rimu.

Poroka našega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda d'Este. Cesar je privolil, da se grofica Zofija Chotek dvigne v nadvojvodinjo, vsled česar jej bode omogočen ustop v cesarske kroge in ob enem tudi zakonska zdru-

Brezbožnost, brezbožnost! to je vodilo socialistov in morilcev kraljevih glav. Če se, pravijo, lahko živi in dela brez Boga, če Boga ni, zakaj bi se ne živelo tudi brez cesarja, brez kralja? Zato: proč z njimi! proč glave!

To je vodilo, to je napotilo k groznemu činu Caserija, Acciarita, Angiolila in tudi Luchenija.

Bilo je leta 1886. Po širokem morju plava velikanski parnik. Bliža se bregu Amerike. Na parniku je vse polno ljudi gosposkih in nižjih, obojega spola. Med potniki je bil tudi gospod čedno oblečen in v narlepših letih. Na zunanje soditi zdelo se je, da je to oseba dobra in omikana. Ali temu ni bilo tako. Bil je posvetnjak pive vrte, liberalac v pravem pomenu besede. Neprenehoma je kazal svojo omiko in učenost s tem, da je obiral duhovnike in se ustil čez sv. vero. Kar na ves glas je upil: „Kaj Bog! Saj ni Boga! Saj ni nebes in ne pekla!“ Širil in trdil je med potniki golo brezbožnost. Eni in drugi so ga svarili, naj neha in molči; toda vse to ni nič pomagalo. Ali čez malo časa oglasil se je sam Bog in je pokazal, da je.

Bilo je proti večeru. Črni oblaki se na nebu kopičijo, ki so čedalje bolj strašni in grozopolni. V malo minutah je nebo zagrnjeno. V ozračju

žitev s prestolonaslednikom. Tako bo ta grofica postala lahko avstrijska cesarica.

V Gorici. Danes osem dni je imel gor. mestni svet sejo, pri kateri je bil dr. Venuti zopet izvoljen županom. Pri nastopu je povdarjal, da noče varovati italijanski značaj mesta. Kakor da bi v Gorici ne imeli druge potrebe!

Okrajnim zdravnikom v Gorici je imenovan dr. L. Berger, dosedaj zdravnik v Gradšču.

Žalostno, da niso mogli dobiti za naš okraj zdravnika ki bi bil naše vere in bi znal naš jezik!

Skušnjo učiteljske sposobnosti: so napravili v Gorici: G. Ernest Terčič, šolski vodja v Mirniku, iz prirodopisja, matematike in fizike; g. Adolf Komac, nadučitelj v Devinu, iz zgodovine, zemljepisja in slovenščine s slovenskim učnim jezikom. Iz istih predmetov s slovenskim in nemškim učnim jezikom je naredila skušnjo gđc. Lavoslava Koršič, učiteljica v „Šolskem Domu“ v Gorici.

Podpredsednik kmetijske družbe v Gorici vitez Bolle se je odpovedal podpredsedništvu ter bode dne 18. junija ob 10. uri dopoldne radi tega v Gorici izredni občni zbor.

V Trstu. Tržaški deželni odbor, ki šteje 10 mož, se je tako sestavil, da nimajo Slovenci nobenega zastopnika, pač pa je med njimi 5 židov.

V nedeljo 20. t. m. ob 3. pop. so v cerkvi sv. Jakoba za bratovščino sv. Cirila in Metoda slovesno blagoslovili zastavo. Po cerkveni slovesnosti je bila veselica v šolskem vrtu družbe sv. C. in M.

Pazin. Udom okrajnega šolskega sveta je imenovan ravnatelj c. kr. hrvatske gimnazije v Pazinu, g. Matevčič. Italijani so pričakovali, da bo izvoljen ravnatelj italijanskega gimnazija, g. Mitis.

Podmelec. — Danes 17. maja umrl je tukaj mladi in nadarjeni slikar Frančišek Seljak.

Iz Novakov. Redko kdaj se pri nas zgodi, kar bi bilo vredno, da izve kaj javnost o tem, To pa, kar se je zgodilo, je vže vr-dno, da izve tudi svet kaj o tem, ker se kaj takega ni zgodilo kar Novaki stoje. — Imeli smo sv. misijon prvi-krat. Vodili so ga čč. gg. oo. kapucini in sicer č. o. Donat Zupančič, gvardjan v Škofji loki in č. o. Karol Kemperle, gvardjan v sv. Križu. Ljudstvo je hvaležno sprejelo čas milosti in se pridno udeleževalo duhovnjij vaj — po stanovih. Vse je bilo ginjeno posebno pri spravi, pri kateri ni ostalo nobeno oko suho, in glasno in jasno so potem pri sklepu obljubili vsi stanovi stanovitnost v dobrem. Da jim je ta obljuba resna, dokazali so s tem, da so prišli vsi občinski možje s ključarjema vred zahvalit se čč. gg. misijonarjem za trud in in dobre nauke.

Lepo je bilo to, da smo imeli sv. misijon skoro izključno za Novačane, ker drugi se ga, — razun zadnja dva dneva, — niso vdeležili radi zastalega dela in ker je bila velikonočna izpoved komaj opravljena. Sosednji gg. kolikor so mogli, so tudi prišli pomagat, dasi jih je ravno v cerkljanski dekaniji prav pičlo število. Zato jim pa bodi s tem izrečena toliko bolj naša srčna zahvala. Posebno pa se zahvaljujemo čč. gg. oo. misijonarjem za njihovo požrtvalno in res apostolsko delovanje. Bog pa blagoslovi njih trud.

Iz Davče. G. urednik! imeli smo pri nas sv. misijon in odpustili smo iz srca drug drugemu in si obljubili, da ne bodemo več jezni na nikogar. Pa glej spaka! Komaj sem vdobil v roke 20 št. P. L., me je vže zgrabila jeza — in sicer nad Vami, da bodete vedeli, prav nad Vami, g. urednik. Dobro vem, da mi ne bo odleglo dokler si nad Vami ne ohladim svoje jeze in Vam povem, kar Vam gre. Sedaj pa le pripravite ušesa. —

Vi si upate v 20 št. P. L. v odstavku „Lepa beseda“ zabavljati čez nas Davčane. Pa kako zvito se znate prikriti! Kar po nemško zavijate

nastane strašanski vihar. Vse na parniku je živo, vse leta tje in sem, vse se giblje.

Vihar prihrumi z vso grozo in silo. Kakor hrastovo pero premetujejo valovi parnik tje in sem, zdaj ga vzdigujejo, zdaj pogrezujejo v globočino. Hip na hip bo vse potopljeno, vse mrtvo. Kar je živega upije, kriči in kliče na pomoč ter moli. Pač res je, da kedor moliti ne zna, naj se na morje poda.

Že se tizejo vrvi in pokajo jambori; vrišč in krik ljudi prevpije hrum in šum viharja in valov. Kakor mrtvi leže potniki po podu in se drže stebrov in verig.

Kaj pa oni bogatajec?! Kaj pa on?! Nekaj časa gleda strme proti nebu in v sive, črne oblake ter ne zine nobene besede; le sam seboj nekaj mrmra in si ustnice grize. Hud vihar se bojuje tudi v njegovem srcu. V kotu parnika se drži stebra z obema rokama in si zakriva blede obraz... Kar pade na kolena, povzdigne roke kvišku in zaupije z močnim glasom: „Moj Bog in moj Gospod!“ prizanesi, prizanesi samo še zdaj!.....

Nevernik je veroval in spoznal Boga. In Bog se je usmilil. Strašna je bila noč!

Za strašno nočjo žuga še strašen dan. Ko se pa dela zor in nekaj svetlobe izza črnih obla-

naše dobro ime in pišete „Dautschar“, kot bi mi ne bili dobri, pristni Slovenci, ampak kaki Nemčurji. Pa še z Roseggerjem nas stavite v edno vrsto. To je vže preveč! Hu! — Moram vže nekoliko se oddahnuti, da mi ne zmanjka sape. —

Morda pa še ne veste, črez kaj zabavljate, morda še ne veste, kje leži Davča in, kje smo mi doma in kake dobre lastnosti, da imamo? Tedaj pa pogledjte na zemljevid in poiščite Porezen — to je namreč gora. Tam pod Poreznom se razprostira Davča, — največja vas na svetu, — a, če gre o poludne volk po sredi vasi, ga nikdo ne vidi. Šteje pa vsa vas okolu 600 duš razdeljenih na štiri fare: Novaki, Sorica, Leskova in Zalilog. Tako je ta vas raztrgana. Mi pa, dobro vedoč, da je le v združitvi moč, smo se zbrali nekega lepega dne in sklenili spraviti vso Davčo v edno samo lastno faro. Ker pa brez cerkve le ne gre, smo sklenili, da si najprej postavimo lastno cerkev misleč: kjer je cerkev, mora biti tudi duhovnik. — Tako je drugod, bo vže tudi pri nas. Tako smo sklenili in naredili. Nismo vprašali ne Petra ne Pavla, ampak kar sami smo si sezidali cerkev, lepo cerkev, kupili tudi dva zvana in zvonili smo, — pa gospoda od nikodar. Vprašali smo pri sosedih, — zakaj ga ni? Rekli so nam, da moramo dati cerkev blagosloviti; in res, naredili smo tudi to, — pa gospoda še vedno od nikodar. Ker je pa z dvema zvonovoma le slabo zvonjenje, kupili smo letos še tretji zvon, — pa le še nič! Kaj je temu krivo? Tu smo jo pa „pogruntali“. Za kazen, ker smo tako na svojo roko delali cerkev, je sedaj nikdo ne pozna, ker je nikdo ni hotel nikamor vpisati. Verujte mi, da, če pregledate vse pratike in koledarje, kolikor jih je po slovenskem in drugem svetu, ne dobite nikjer omenjene te cerkve, samo Vi ste jo iztaknili, — kako, ne vem. Pa iz dobrega imena vže ne, ker zabavljate, mesto da bi nas kje priporočili, da bi mi dobili „gospoda“. (Dalje prih.)

Goče. — Liberalizem razjeda povsod edinstvo za blagor ljudstva. Tako se ne morejo že od oktobra l. l. na Gočah občinarji dogovoriti, da bi ustanovili plačo dušnemu pastirju; zato so brez njega že nad pol leta in bodo tudi nadalje, ako se v to ne složijo. Opaziti je še, da Goče so veljale še pred malo časa za premožno občino, ki prideluje najboljšo vino na Vipavskem, ali trtna us je snedla s tito tudi blagostanje ljudstva, čeravno nasajajo že dalje časa ameriško trto. Goška duhovnja šteje na 1.000 duš in bi se lahko za ustanovo nove fasije zložila, ako bi ne bilo vse razjedajočega liberalizma, h kateremu se žalibog tudi sedajni novi župan šteje. Ta nesloga pa ne dela Gočanom nobene časti, če tudi je še veliko poštenjakov med njimi.

Iz Cerklja. Dopisniku „Primorca“, bodi ta ali oni, ki je hotel osmešiti naše romarje, kličemo: sramuj se! Sramuje se gotovo tudi vsak pošten Cerkljan, da je med nami tak „naprednjak“. Od uredništva „Primorca“ se nam pa, seveda, ne zdi nič čudnega, nič nepričakovanega, da je sprejelo tak lažidopis. Samo, da je kaj proti gg. nuncem. izmej katerih je bil cerkljanski tako nesrečen, da je peljal po izjavi laži — dopisnika v Rim ovco, pripeljal pa kozla nazaj. Kozla je ustrelil le Primorčev dopisnik.

To vas torej bode v oči, gg. naprednjaki, da so naši kmetje tako neumno zapravljali in zametavali denar za božjo pot v Rim! Ako bi bili pa zapravili in zavrgli še toliko na narodno naprednem plesu, — čast in slava zavednim hribovcem. Ali je tu ona toliko hvalisana prostost postavljena mej vaša načela? Sè svojim denarjem ne sme vsakdo storiti, kar mu je drago?! Ne sme se pokloniti svojemu Očetu in pokazati svojega verskega prepričanja? Sv vera naj vam da prostost grešiti, napadati njene ustanove, nje služabnike; potem ostanete verni kristijani. Bodite raje odkritosrčni brezverci; priznajte očito svoje sovražstvo do sv. cerkve in poznajte se bomo.

kov prisije, zasliši se glas malega zvončka. Kaj je bilo? Bil je klic, bilo je vabilo k sv. maši. Parnik je imel namreč tudi altarček in duhovnika, ki je sv. mašo opravljal. Vse hiti tedaj v spodnje prostore k sv. daritvi prosit božjega usmilenlja.

Toda čuden pogled! Potniki se krčevito drže, da ne padejo: eni miz, drugi stebrov, tretji razbitih klopi, četrti leže kar na podu. Kaj pa duhoven? Kako bo opravljal sv. mašo v tem groznem gibanju parnika?! Bogato oblečen gospod mu streže in ob enem drži za roke in život, zlasti pri povzdigovanju.

Vrnimo se zopet k onemu bogatajcu, kaj pa ta? Tudi on je pri sv. maši. Z levo roko se trdno drži stebra, z desno pa pokriva čelo in obraz. Sram ga je in vest mu ne da pokoja. Nesrečnež je spoznal, kako dobra je molitev in da živi pravični Bog, ki dobrim obeta nebesa, hudobnim pa žuga s peklom.

Kar je obljubil, je spolnil. Popravljal je dano pohujšanje na parniku in doma. Mož se je vsega spremenil.

Kot neveren Savel stopil je v parnik, kot Pavel stopil je iz njega.

K. Č.

Semenišče — ognjišče vsega zlega v deželi. Tak uvodni članek je prinesla zadnja „Soča“ svojim čitateljem za kratek čas. V resnici je članek zelo smešen. Ubogi „Sočani“, kako globoko ste pali! Niti ene prave misli nimate! Tudi vlado kličete na pomoč, ko pišete: „Povsod drugod bi posegla proti takim lopovščinam oblastva, le pri nas vse mirno gledajo in se najbrže še veselijo, da se Slovenci tako ostudno koljemo med seboj.“ Da! Naši narodni nasprotniki se veselijo, ker ni ga morda na svetu lista, ki bi tako surovo in krivično napadal in uničeval rodoljube, kakor „Soča“.

Ignoranti pri „Soči“. Nekdajno glasilo goriških Slovencev, pravi v zadnji št. : „Strančica (Primorskega Lista) je navdihnjena s pristnim klerikalizmom“... Gospodje okoli „Soče“ ne vedo niti, kaj je klerikalizem, pa imajo vendar le neprenehoma to besedo v ustih. Pišite raj, kaj je prismođarizem! Sploh pa opažamo, da je pri „Soči“ zayladala strašna črna tema. Na prvi strani pišejo v liberalnem zmislu, na drugi pa v demokratskem zmislu, tu pa tam so tudi pobožni. Prav radi bi poznali nadzornike te imenitne oblude!

Bojkot Solkanem napoveduje „Soča“. V tem listu doslovno beremo : Mi opozarjamo Solkanca, naj se le otreseje klerikalnih nemirnežev in ohranijo zanaprej — svobodne roke. Klerikalci so Solkanu le v škodo! Odkar ti ljudje tam rogovilijo, se napredujaki Solkana izogibljejo, kar se jako občutno pokazuje in bi se čutilo vedno bolj. — Ali ni to napovedovanje pravega bojkota Solkanem, ako brezpogojno ne zlezejo pod jarem Tuma-Gabrščekov. Tem načinom hočejo svobodnjaki, terozizovati ljudstvo. A vedite, da se jako motite. Klerikalni nemirneži Solkanu še niso prav nič škodovali, pač pa za mnogo koristili. Tudi izogibanja naprednjakov dozdej Solkanci še niso občutili in ga ne občutijo. Za par litrov vina pa vendar Solkanci prepričanja nimajo še na prodaj!

Tatvina v Solkanu. V ponedeljek jutro se je med procesijo prikradel tat v hišo Val. Zavrtnika ter odnesel okoli 80 kron denarja. Celo „šparovec“ najmlajšega otroka, v katerem je bilo 14 vinarjev, je razbil ter izpraznil. Zlatnine in drugih vrednostij se ni dotaknil, boječ se, da ga ne izdajo. Tatu še niso na sledu.

Poštna zveza po Soški dolini. Doslej je hodila pošta iz Gorice po Soški dolini dvakrat tja in nazaj. Sedaj hočejo ustanoviti še tretjo zvezo in bi pošta odhajala iz Gorice ob 8. uri zjutraj.

C. kr. poštno in finančno ravnateljstvo v Trstu je razglasilo svojim podrejenim uradom v Primorju, naj naznanijo, v katerem jeziku so sestavljeni v posameznih krajih uradni napisi, poštne pečati in uradne tiskovine. Pozivljejo se tudi v omenjeni okrožnici slavni uradi v Primorju, da naj tudi izrečejo svoje mnenje glede potrebe dvoziroma trojezičnih napisov, tiskovin in pečatov!

Kam denemo toliko drobiža? Prigodi se, da cerkvena oskrbnitstva, ali tudi prodajalnice ne vedo, kam dejati veliko drobiža (nikel in broneni denar), kojega dobe iz kaselice za miloščino i. t. d. Nekemu duhovnu, ki se je pritožil pri c. k. poštne ravnateljstvu v Trstu, da poštar noče sprejeti drobiža za 400 ali 500 vin., je ono odgovorilo dne 25. jan. 1896 št. 3514 sledeče: Vse javne blagajne (torej pošta, davkarija i. t. d.) morajo sprejeti drobiža bronenege (2 ali 1 vinar) do zneska Kron 10 — po postavi 19. marca 1893 št. 1694 (v državnem zakoniku od 1. aprila 1893 št. 48.) Denarja nikelovega (po 20 in 10 vin.) morajo vse javne blagajne sprejeti do zneska kron 10 na podlagi postave 1. maja 1893 št. 2383 (v drž. zakoniku dne 2. maja 1893 št. 72.) Starih krajcarjev do lani (t. j. bakrenih) so morali sprejemati za 1. gold. Ker so včasih gg. poštarji toliko „komod“, da ne bi hoteli denarja šteti je dobro to znati. Glede bronca (vinarjev) je dobro si napraviti lesen klinček s premerom novih krajcarjev in s pomočjo tega se kar hitro naredi 10 ali 20 zavitkov papirnatih, prilepljenih z gumijem, toliko da se v vsakega našteje po 50 kraje = 100 vin.

Ako torej pošljem n. p. 20 kron po pošti, lahko oddam nikla 100 × 10 = kron 10, in 10 zavitkov po 100 vin. = kron 10.

Stavka delavcev v Vevčah pri Ljubljani. Pri občnem zboru slov. delavskega društva v nedeljo je g. dr. Andr. Pavlica poročal, da je dobil od del. tajništva iz Ljubljane dopis, v katerem se naznanja, da je v veliki Vevški papirnici zbučnila stavka. V tej tvornici so sami krščanski delavci, ki so bili prisiljeni poslužiti se skrajnega sredstva v obrambo svojih pravic radi raznih nezakonitosti in krivic, ki se jim gode. Del. tajništvo prosi, naj bi se delavci iz naših krajev nikar ne podajali tje, dokler stavka ne konča, ker bi s tem škodili tamošnjim krščanskim delavcem.

Jezus Kristus pravi Bog. Spisal dr. Ivan Svetina. Ta knjižica je izšla lansko leto, pa se še dobiva v „Katol. Bukvarni“, pri I. Bonaču in pri pisatelju (Vodnikov trg 4) v Ljubljani. Da se lahko razširi tudi med priprostim narodom, se ji je znižala cena od 40 kr. na 50 vinarjev. Gospodje dušni pastirji bodo pri naročevanju knjižice, ki naj bi se čitala zlasti v svetem letu,

gotovo radi posredovali, posebno ako se jih več skupaj naroči. Dandanos je tudi preprostem narodu zlasti tam, kjer ga begajo nasprotniki sv. vere, jako koristno čitanje lahko umljivih apologetičnih spisov in jasno spoznanje temeljnih resnic naše svete vere, izmed katerih je najvažnejša prav ta resnica, da je Jezus Kristus pravi Bog.

Socijalne drobtinice.

Židovsko bogastvo. Priprosti človek težko ugane, kje je eden najvažnejših vzrokov vedno rastoči bedi. Vidi sicer, kako odpada kmetu zemlja kos za kosom, kako hira rokodelstvo, toda onih skrivnih sil pod katerimi vse trpi, ne vidi. Ta skrivna sila je judovski kapital, ki postaja v svoji nezmerni lakoti kar vsemogočen. Dežele in države zde se nam velike, a te zginejo pred ogromnim židovskim bogastvom. Le pogledjmo! Največji bogatini sveta so Rotšildi v Parizu, Londonu, Frankobrodu in na Dunaju. Koliko ima vsak, se natanjko ne ve. A splošno pripisujejo francoskemu Rotšildu nad 1 milijardo frankov.

Dunajski Rotšild je sam pred leti v svrlo dohodninskega davka priznal nad 1.700 milijonov kron a. v. Vseh Rotšildov premoženje bi utegnilo znašati po splošnem mnenju — najmanj 8 milijard kron. Vsa zemljišča vseh kraljestev in dežel v Avstriji, ki so zastopane v državnem zboru na Dunaju, se pa cenijo na 9 milijard kron. Torej bi zamogli oni štirje židi kar sami nakupiti si celo Avstrijo brez mrtvega premoženja. — Dunajski Rotšild sam bi lahko pokupil vso veleposest češke kraljevine, katera meri 1.699.241 hektarjev ter velja okoli 1,800 milijonov kron. Torej en sam žid odtehta 39 knezov, 107 grofov in 66 baronov, ki so sedaj veleposestniki na Češkem.

Delovanje krščanskih socijalcev v mestnem zboru dunajskem. Židovski in demokratski listi nepretrgoma psujejo dunajske krščanske socijalce. Za njimi bevskajo kaj radi tudi nekateri slovenski listi. In vendar moramo priznati, da so ravno dunajski krščanski socijalci v štirih letih svojega gospodarstva storili zelo veliko, brez da so povišali doklade. Za ceste, mostove in kanalizacijo so izdali 18 milijonov kron. Zgradili so štirideset novih šolskih poslopij, ki so stala 4 milijone kron. Za preskrbovanje Dunaja so potrosili dva milijona kron, za zgradbo osrednjega živinskega trga in velikega tržišča. Zboljšali so plače mestnim uradnikom in slugam. Zgradili so mestno plinarno, koje čisti dobiček pripada mestu. Pričeli so z grajenjem velike elektrarne, ki bode oddajala luč in gonilno moč obrtnikom in v druge namene. Tudi v socijalnem oziru so veliko storili. Ustanovili so mestno posredovalnico za delo. S 1. julijem 1899. je dunajska občina prevzela v lastno oskrb zavarovanje mestnih delavcev. Od tedaj delavci, tudi oni, ki postavno niso podvrženi zavarovanju, dobivajo v slučaju bolezni skozi 20 tednov celo plačo, brez da vplačujejo. Ustanovili so pokojninski zaklad za uslužbence pri mestni plinarni. Vsaki delavec v plinarni po desetletni službi v slučaju onemoglosti dobi pokojnino v znesku 30 do 40 odstotkov zadnje plače, koja z vsakim nadaljnim službenim letom poraste za dva odstotka, dokler ne doseže cele plače. Tako delujejo dunajski kršč. socijalci res v blagor delavstva. In v tem oziru moramo jih hvaliti.

Alliance Israélite universelle (splošna židovska zveza). To židovsko društvo, ki rešuje razne Dreyfusse in Hilsnerje, ima zbranih okoli sebe 31.000 bogatih židov. Živalno deluje povsod razven v — Rusiji, kjer so mu zaprta vrata. Samo v Rusiji je to društvo prepovedano! To je jasen dokaz za rusko moč.

Krščanski socijalci na Dunaju za šolo. Dunajski občinski zastop je dal za šolske potrebe čine revnih šolskih otrok preteklo leto 392.000 kron. Berlin ima znatno večje število šolskih otrok, a je dal le 45.765 mark. Za hrano revnim šolskim otrokom daje dunajski občinski zastop na leto 30.000 gld. — V Gradcu hočejo nemškonaacionalne učitelje potisniti v tretji volilni razred, dr. Lueger je na Dunaju dal učiteljem volilno pravico v drugem volilnem razredu. Dunajsko učiteljstvo je s krščanskimi socijalci zadovoljnejše, nego so možje okoli „Učiteljskega Tovarisa“ s svojimi naprednimi prijatelji.

Naša društva.

Občni zbor „Slovenskega katoliškega delavskega društva“ v Gorici dne 20. t. m. pri Katariniju. Zbralo se je lepo število društvenikov. Predsednik dr. Jožef Pavlica pozdravi navzoče. Omenja raznih nasprotnikov našega društva, zlasti „Soče“, ki je pozivljala svoje somišljenike, da naj ne dajo niti škorjice kruha ubogim delavcem, kateri so pri našem društvu. — Dr. Andrej Pavlica poda račun za l. 1899. Vseh dohodkov je bilo 2801 K. 24 v., stroškov pa 2048 K. 80 v. Opominja k složnosti in poštenosti. Društvo šteje zdaj 670 udov. Za njim je govoril Janez Lovišček, ki je v šaljivih besedah

pripovedoval o nekaterih udih, ki znajo iz blagajne le potegovati, pa ne vračati. Sobrat Krapež je rekel, naj se nikar ne čudimo, če se dobe med nami tudi slabi udje, ker tudi v najboljši travi, se dobe škodljive bilke. Rekel je, da je prehodil mnogo sveta v Evropi, Aziji in Ameriki, pa take složnosti, kakor je v našem društvu, ni še videl. Govoril je dalje tudi Bernik in Pičulin, ki sta se v prav lepih besedah zahvaljevala vodstvu delavskega društva. Slednjič je dr. Jožef Pavlica govoril o nesramnosti naših liberalcev, kateri ubogemu ljudstvu ničesar ne privoščijo. Sami prirejajo veselice, izlete itd.; če pa ubožec vzame culjo v roke in hoče iti na sv. Goro, že s prstom za njim kažejo: glejte, kako zapravljajo čas, namesto da bi delali. Prav tako nesramno je pisala „Soča“ o zadnjem romanju v Rim. Ko smo že odpotovali, ni še nehala blatiti ubogih romarjev. Izmisli si je, da je nek cerkljanski romar prašiča ukradel, da bi šel v Rim. (Klič: Tistega prašiča imajo zdaj v Gabrščekovi tiskarni!) Tako delajo liberalci povsod! Omenjal je tudi nesramne pisarje „Soče“, da hočemo mi delavstvo le zlorabljeni. Na taka očitanja, ki so brez vsake podlage, se ne smemo ozirati. Treba je, da uztrajno nadaljujemo delo, katero smo začeli. Ko je govornik končal svoj govor, so mu društveniki z gromovitim „Živio“ čestitali. — Govoril je dalje tudi še g. dr. Oblak o koristi in važnosti delavskega društva. Nato je predsednik zaključil zborovanje. Razšli smo se v srčni nadi, da bo društvo kmalu zopet priredilo shod!

Iz Repentabra. Romarski izlet na sv. Goro, ki ga je priredilo pevsko društvo „Dom“ na Repentabru dne 12. t. m., izvršil se je povoljno. Dasi nam uprava južne železnice ni hotela dovoliti naprosenega znižanja vozne cene z izgovorom, da je cena itak že dovolj nizka, pripeljalo se je vendar po železnici 180 božjepotnikov v Gorico; nekoliko pa jih je šlo peš, a drugi so se peljali z vozom, tako da nas je bilo prilično 220 udeležencev, torej razmerno veliko število glede na malo župnijo z 900 dušami. — Skozi Gorico, seveda, niso smeli društveni udje nositi znakov društva, ker je bilo to goriško okrajno glavarstvo strogo zabranilo. Pa nam tudi ni bilo nič na tem; saj se nismo sli kazati v Gorico, ampak moliti na sv. Goro. — Ob 3. popoldne zbrali smo se v Solkanu ter v sprevedu pod zastavo križa počasi šli proti svetišču M. B. Lepo in spodbudno je bilo videti to, številno sicer ne veliko, pa pobožno množico ljudstva po spolu razvrščeno, s svojim duhovnim pastirjem glasno moliti sv. Rožnivenec in peti litanije M. B. in potem presv. Srca Jezusovega. Dokončavši te litanije smo dospeli do cerkve, kjer nas je sprejel vlč. g. Al. Bratina, ker vlč. g. vodja je uprav sedaj bolehen. Božjepotniki so opravili izpoved in pobožno prešli sv. obhajilo. Mesto bolnega g. vodje prišel je pomagat v izpovednici preč. msgr. dr. Gabrijevčič. — V soboto večer ob 7. je bil sv. blagoslov, pri katerem so kaj lepo peli naši pevci litanije M. B. V nedeljo zjutraj je daroval g. župnik Repentaborski po kratkem nagovoru slovesno sv. mašo, pri kateri se je pevski zbor odlikoval z lepim petjem. Po sv. maši pela se je še zahvalna pesem in podelil blagoslov z Najsvetejšim. Ob 10. smo se napotili nazaj v Gorico in odtod domov, kakor smo bili prišli. Bog povrni č. gospodom na sv. Gori za trud, ki so ga imeli z nami, in blagoslovi s trajnim uspehom to našo božjo pot!

Biljana. — Vabilo na občni zbor „hranilnice in posojilnice Biljana — Medana“, registrovane zadruge z neomejeno zavezo na Dobrovem, kateri bode drugi binokštni praznik, t. j. 4. junija ob 4., popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1.) Poročilo načelstva. 2.) Poročilo blagajnika. 3.) Potrditev letnega računa. 4.) Volitev 8 članov načelstva. 5.) Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika. 6.) Slučajnosti. Tukajšnja hranilnica in posojilnica je imela l. 1899. prometa K 152.784,80, hranilnih vlog so vložili za 9.524 K, vzdignili za 2.664 K 76 v. Posojil so dali 43.720 K., vrnili pa so jih 29.030 K.

Kmetijsko društvo v Št. Petru vabi svoje ude na občni zbor, ki bo v nedeljo dne 27. maja ob 4. uri pop. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrjenje računa za prve 3 mesece. 4. Prememba pravil. 5. Volitve.

Računi so na ogled v zadržni pisarni. **Alojzijevišče.** Darovi za ta prepotrebni zavod so vedno bolj redki. Rojaki, spominjajte se o vseh prilikah svojih zavodov v Gorici!

Dunaj. Slov. kat. akadem. društvo „Danica“ je sestavilo v seji dne 17. maja sledeči odbor: Predsednik: phil. Bogumil Remec, podpredsednik: iur. Josip Dermastia, tajnik: phil. Fr. Verbič, blagajnik: iur. Armin Ferjančič, knjižničar: phil. Alfonz Vales, gospodar: phil. Rudolf Pregelj.

Kranjski sport? Kratkovidnežam dajo nekateri slepci razumeti, da so Raiffeisenovke in druge zadruge le sport „kranjskih klerikalcev“. Poglejmo! Srbsko ima 200 pridobitnih zadrug, 78 hranilnic in posojilnic, 20 gospodarskih zadrug.

Za kratek čas.

Miren, dne 20. maja. (Brzojavno poročilo.) G. A. Gabršček je s svojimi „Sokolom“ popolnoma rešil nalogo „za povzdigo socijalnega življenja“. Uspeh je epohalen za vesoljni svet. Kar niso mogli v stoletjih storiti največi učenjaki, posrečilo se je v nedeljo pri nas. Delo je bilo zelo naporno. Do polnoči so jo guzali! Punctum o polnoči je bilo socijalno uprašanje rešeno. Slava prvoboritelju Andreju Gabrščeku! Slava dr. Tumi! Brzojavna poročila, katera smo poslali po vsih večih mestih celega sveta, so uzbudila veliko senzacijo. Radi končne rešitve socijalno-gospodarskega uprašanja so cene akcijam poskočile, cene žitu so se znižale, lakot v Indiji in na Irskem je prenehala, razne politične stranke so se zblížale, mir zavladuje med narodi. Slava!

Hvaležni Mirenci.

V hotelu prve vrste naroči si gost biftek; prinese mu ga na finem krožniku, pa jako majhno porcijo. „Čakajte“, pravi strežaju, nabode grizlje na vilice, gre k oknu, ogleduje košček dolgo in natančno in reče slednjič: „Pravo je! iz te vrste mesa dajte mi napraviti biftek“.

Stara devica je imela papigo, ki je znala kleti in opice, ki je kadila smodke. „Ti dve mi nadomestujeta moža, ker možje daudanes tudi ne znajo družega, kakor kleti in kaditi“.

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt.
Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.
Tiska: Hilarijska tiskarna.

Važno za vsakega!

Razprodaja
Za 2 gl. 95 kr. dobite
14 dragocenosti!

Važno za vsakega!

Žepna uro Anker Rem. (tudi posrebrnjena) z lepim krovom, 3 letno poročstvo. — Elegantne oklopne verižice z mahalom. Pariški sestav. — Iglica za vratnik s ponar. kameni. — Par pozlač. gumbov za zapetnike. — Oprava naprsnih in ovratnih gumbov. — Par srebrnih uhanov. — Prstan z elegant. kameni. — Malo žepno zrcalo. Te dragocenosti se dobe po poštnem povzetju za 2 gl. 95 kr.

Bratje Hurviz

Krakov, Stradom 17 (Avstrija)

Kar ne ugaja se v 8 dneh lahko povrne. Bogati ilustrovani katalogi se dobe brezplačno. Prekupci in agenti se sprejemajo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v aodih od 56 itrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Artur Makutz

klepar, Ozka ulica (Via Stretta)

se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

C. kr. vsakteremu
priviligerani krojli, koj razumljivi krojiti.

Kar napove iz knjige tabelna mera to izpolni vsake velikosti in mode.

MARTIM POVERAJ

v Gorici,

civilni in vojaški krojač,
z zalogo najfinejšega blaga.

Edino na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Ima svojo izborna zalogo vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov n sobnih plaščev za vsako sezono.

Velika izbér:

zavratnic in ovratnikov, gotovega perila in srajce Jäger ter vseh drugih k oblekam spadajočih priprav za vsaki stan po najnižji ceni. Sprejemajo se naročila za izdelov, raznih oblek, jaket, pelegrin, dežnih plaščev, tudi za dame, po najnovejši modi.

Pohišstvo na prodaj!

Zaradi bližnjega odhoda se prodaja del pohišstva v dobrem stanu, v Gorici, ulica Usina št. 12.

Sv. podobe

za I. sv. obhajilo, za novo mašo in razne druge.

Za I. sv. obhajilo stanejo 100, majhne 4 do 12 v. večje 12 „ 40 „
za novo mašo so 100 . . . . . 140 in 320 „
druge raznih svetnikov 100 . . . . . 60 do 380 „
velike podobe veljajo komad . . . . . 40 „ 90 „
Majhne podobe imajo slov. napis in zadej slov. molitev.

V zalogi so tudi žepni nožiči, listnice in mošnički za denar.

Za naročila priporoča se p. n. velečastitim gospodom duhovnikom

odličnim spoštovanjem
G. Likar.

Gorica 20. marca 1900.

Zaloga Piva

prve kranjske eksportne pivovarne na par **T. Fröhlich-a** na Vrhniki pri Ljubljani.

Glavni zastop in zaloga za Gorico in deželo:

Josip Rován

Gorica — Rabatišče št. 18 — Gorica

Podružni zalogi: Ferdinand Žagar, v Gorici, ulica Ascoli št. 25. (gostilna J. Ciuffarin blizu Korna) — Franc Furlan, gostilna na Gorici pri Rebku. — Pivo je izborno, postrežba točna in vestna. — Trvdka odlikovana je bila letos za svoje izdelke na konkurenčnih razstavah v: Rimu, Bruselju, Lionu in Parizu, (s častnimi diplomami, zlato svetinjo in s častnim križem) — Priporoča so rojakom v mestu in na deželi z odličnim spoštovanjem udani

Josip Rován,
glavni zastopnik.

Štev. 392

op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil I. četrtletja t. j. mesecev

januarja, februarja in marca 1899

začne v

ponedeljek, dne 11. junija 1900.

in se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Gd ravnateljstva zastavnice
in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 10. maja 1900.

ANTON FON

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem odprl v lastni hiši, po starem imenovanu gostilno

Pri Grgarki,

ulica sv. Antona št. 3.

Točim izvrstna briska in druga domača vina, imam domačo kuhinjo, držim postelje za prenočišča po jako nizki ceni.

S prošnjo za blagohotno naklonjenost se prijazno priporočam za obilen obisk.

Udani

Ivan Mizerit
(sin ranjke Grgarke).

Proda se

v Gorici Piazza del Cristo št. 1.

TVORNICA TESTENIN

po jako nizki ceni.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,
svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica šte. 14, blizu lekarne Gironcolijeve.

Ima v zalogi vsakovrstno pohišstvo za vsak stan. Pohišstvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu iz odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarn.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohišstvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Odlikovani fotografski atelier

A. JERKIČ

GORICA,

Gosposka ulica šte. 7, v hiši

„Goriške ljudske posojilnice“.

edini zalagatelj c. kr. avstrijske državno-uradniške zveze za Goriško, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi, velikomestno urejeni atelier

odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobé pri obstoječih cenah 15% rabat.

Se toplo priporoča z odličnim spoštovanjem udani

ANTON JERKIČ.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro
Priporoča dalje tudi svojo zalogo